

EXAMENUL DE BACALAUREAT - 2024
Proba E. c) Istorie**Simulare județeană**

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:**

A. „Ajungând la apogeul extinderii sale teritoriale, în primele decenii ale secolului al XIII-lea, Regatul Ungar a depășit în forță linia Carpaților la sud și răsărit, cu tendința de a anexa noi teritorii. După înlăturarea din aceste regiuni a hegemoniei cumanilor nomazi, regatul a intrat și aici, ca și în Transilvania, în contact cu românii și cu structurile lor politice tradiționale, pe care s-a străduit să le subordoneze și, în unele cazuri să le suprime. Țările românești din acest spațiu au fost fie anexate Regatului Ungar, sub căpetenii numite de rege, fie, potrivit unui act regal, „lăsate” românilor în condiții de dependență față de puterea suzerană. [...]. Expansiunea ungară în afara arcului carpatic a fost puternic frânată ca urmare a mării invazii mongole în Europa Centrală și a constituirii unui stat mongol cu capitala pe fluviul Volga, Hoarda de Aur, evoluție care a modificat întreaga situație politică a regiunii. [...] Pentru a organiza apărarea împotriva mongolilor, care în 1242 s-au retras în stepele ruse, constituind însă în continuare o mare primejdie pentru Europa Centrală, Ungaria a făcut din nou apel la forțele cruciadei.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „În septembrie 1330, oastea ungară, în fruntea căreia se afla regele însuși, a ocupat cetatea Severin și ținutul înconjurător – vechi obiect de litigiu între cele două țări [...]. Solia de pace trimisă de Basarab lui Carol Robert cu oferta de a-i plăti în continuare tribut și de a îndeplini toate celelalte obligații asumate în anii anteriori cu prilejul restabilirii relațiilor cu Regatul Ungar, a fost categoric respinsă de rege, hotărât să suprime statul românesc de la sud de Carpați. Înaintarea oștii ungare înăuntrul țării a fost deosebit de anevoioasă. Evitând o luptă decisivă, Basarab a atras oastea ungară adânc în interiorul țării. Lipsit de mijloace de aprovizionare, Carol Robert a fost silit în cele din urmă să ordone retragerea, fără a-și fi împlinit țelul. Dar, pe drumul de înapoiere, în munți, într-o trecătoare foarte îngustă, pe înălțimile căreia se instalase oastea lui Basarab, cavaleria regatului a fost prinsă [...] și a suferit un cumplit măcel. Regele însuși a scăpat cu greu din dezastru în vreme ce o parte însemnată a elitei nobiliare și ecleziastice a regatului său a rămas pe câmpul de luptă. Pentru tânărul stat românesc dintre Carpați și Dunăre, înfruntarea cu marea oaste a unuia dintre cele mai puternice state ale vremii a fost proba focului. Ea a însemnat eșecul definitiv al încercării de a lichida Țara Românească.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul Ungariei, precizat în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o caracteristică e evenimentelor desfășurate în 1330. **2 puncte**
3. Menționați câte un spațiu istoric precizat în sursa A, respectiv în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că independența statului de la sud de Carpați a fost rezultatul unei acțiuni militare. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice desfășurate în contextul constituirii statelor medievale, în secolul al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**

7. Menționați o deosebire între autonomiile locale din spațiul românesc extracarpatic, în Evul Mediu.

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea

30 puncte

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Autorii secolului al XVII-lea, Grigore Ureche în *Letopisețul Țării Moldovei*, Miron Costin în *De neamul moldovenilor* și stolnicul Constantin Cantacuzino în *Istoria Țării Românești*, datorită dezvoltării ideilor perioadei precedente, așază istoria românilor pe fundalul originii sale latine. [...] Istoriografia românească exprimă argumentat și la nivelul unei continuități remarcabile, de la Grigore Ureche și Miron Costin la stolnicul Constantin Cantacuzino și principele Moldovei, Dimitrie Cantemir, prin genuri proprii umanismului cu un corespunzător spirit critic, ideile originii comune latine a românilor, unității lor în spațiul Daciei de odinioară, susținute de o activă conștiință de sine. [...] Dimitrie Cantemir [...] vădea la începutul secolului al XVIII-lea preocupări concordante cu valorile preiluministe. În această sferă de interese a Iluminismului timpuriu se înscrie lucrarea geografică a învățatului principe, *Descriptio Moldaviae*, redactată în spiritul școlii germane de cunoaștere a statelor [...]; aceleași sensibilități culturale îi aparține opera lui Johann Filstich, *Tentamen Historiae Vallachicae*, precum și lucrarea lui Köleséry consacrată mineritului din Transilvania, *Auraria Romano Dacia* (1717). Făcând cunoscute cercurilor științifice realitățile țărilor române, această pleiadă de cărturari evidențiază originea latină a românilor, expunând-o unor mai largi cercuri intelectuale europene. Dimitrie Cantemir, animat de ideea emancipării politice a țărilor române, consacră în *Historia Moldo-Valachica* și *Hronicon a vechimii romano-moldo-vlahilor* pagini semnificative despre latinitatea poporului român și a limbii sale, subliniind ideea apartenenței acestuia la aceeași civilizație [...]. Principele român continua, la nivelul unei savante argumentații, opțiunile umaniștilor din secolul al XVII-lea, conferind ideii de latinitate o formă doctrinară.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți autorul lucrării *De neamul moldovenilor* precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care apare lucrarea consacrată mineritului din Transilvania. **2 puncte**
3. Menționați o cauză și o caracteristică a acțiunilor autorilor din secolul al XVII-lea. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la istoriografia românească. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la romanitatea românilor în viziunea istoricilor din secolul al XVIII-lea, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în secolul al XX-lea, regimul politic a influențat abordarea ideii de romanitate. Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre totalitarism și democrație, în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unei cauze care a favorizat instaurarea regimurilor totalitare în Europa;
- menționarea a două practici totalitare din Europa Occidentală, din deceniile trei-cinci ale secolului XX și a câte unui aspect referitor la fiecare dintre acestea;
- prezentarea unui principiu al unei constituții totalitare din România elaborată în prima jumătate a secolului XX;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea constituțională a statului român în perioada postdecembristă și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu.

Probă scrisă la *Istorie*

Simulare